

Jolanta Pacian

MAŁOLETNI JAKO DAWCA I BIORCA PRZESZCZEPÓW – *EX VIVO* I *EX MORTUO*.
REGULACJE I DYLEMATY PRAWNE

Streszczenie

Celem pracy jest omówienie rozwiązań prawnych dotyczących przeszczepów *ex vivo* i *ex mortuo*, których podmiotem jest małoletni jako dawca albo biorca, oraz rozważnie argumentów prawnych uzasadniających i negujących ich dokonywanie.

Regulacje prawne dotyczące transplantologii zawarte są w ustawie z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów. Natomiast status małoletniego warunkują przepisy prawne zawarte zarówno w Kodeksie cywilnym, jak i Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Chociaż przepisy ustawy transplantacyjnej czasem zawierają pewne sprzeczności, to jednak w przeważającej większości pozytywnie należy ocenić zwłaszcza te rozwiązania prawne, które traktują o możliwości wyrażenia przez sąd opiekuńczy zgody zastępczej, niejednokrotnie bardzo często ratującej zdrowie a nawet życie małoletniego. Również ciekawe są unormowania obowiązujące w Austrii, Niemczech czy Hiszpanii, które z dużym powodzeniem i korzyścią dla małoletnich zarówno dawców, jak i biorców mogłyby być implementowane do naszego systemu prawnego.

Słowa kluczowe: małoletni, dawca, biorca, regulacje, transplantacja.

A JUVENILE PERSON AS A DONOR AND A RECIPIENT – *EX VIVO*
AND *EX MORTUO*. REGULATIONS AND LEGAL ISSUES

Summary

The aim of the paper is to discuss legal solutions concerning *ex vivo* and *ex mortuo* transplantation whose participant is a juvenile donor or recipient, as well as to consider legal arguments for and against such transplantation. Legal regulations concerning transplantation are contained in the Act of 01.07.2005 on taking, storing and transplanting of cells, tissue and organs. On the other hand, the status of a juvenile person is regulated by the provisions of the Civil Code and of the Family and Guardianship Code. Even though the provisions of the Transplantation Act occasionally contain some contradictions, there is mostly positive evaluation of especially these legal solutions which enable a Family Court to give a replacement consent, which frequently saves health and even life of a juvenile person. There are also interesting legal rules binding in Austria, Germany or Spain which could be effectively implemented into our legal system, for the benefit of juvenile donors and recipients.

Key words: a juvenile person, donor, recipient, regulations, transplantation.